

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Кафедра педагогіки, психології та менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«29» березня 2023 року протокол № 2

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від «30» березня 2023 року № 01-01/12-О.Д.

Директорка

В.В. Сидоренко

**ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**(шифр за ОПП – ОК.4 – дисципліна формування
загальних компетентностей)**

Рівень вищої освіти: магістр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма: «Управління навчальним закладом»

Біла Церква 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна безпека діяльності підприємства» складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 Менеджмент 07 Управління та адміністрування.

Автор-укладач робочої програми:

Герасименко Юлія Сергіївна, докторка економічних наук, доцентка, професорка кафедри педагогіки, психології та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
Педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 3 від 13 березня 2023 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 2 від 29 березня 2023 р.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова
		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 073 Менеджмент	1
		Семестр
	Освітньо-професійна програма: Управління навчальним закладом	2
		Лекції
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	8
		Практичні заняття
		10
		Самостійна робота
		102
		Індивідуальні завдання
Творчі практичні завдання		
Вид контролю - залік		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить – 15 % : 85 %.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – є оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за напрямом «Економічна безпека діяльності підприємства» та відповідними вміннями і здібностями для здійснення ефективної професійної діяльності за спеціальністю.

Завданням вивчення навчальної дисципліни «Економічна безпека діяльності підприємства» є формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей зазначених нижче:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

ФК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів навчального закладу.

ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми навчального закладу, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

ФК13. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економічна безпека діяльності підприємства» здобувачі вищої освіти повинні вміти:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН5. Планувати діяльність навчального закладу в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління навчальним закладом.

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення навчального закладу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи системи економічної безпеки

Тема 1. Економічна безпека: сутність, чинники, критерії.

Генезис економічної безпеки. Зміст економічної безпеки. Характерні особливості економічної безпеки. Об'єкт, предмет навчальної дисципліни.

Основні принципи та критерії забезпечення економічної безпеки. Види економічної безпеки. Суб'єкти економічної безпеки.

Змістовий модуль 2. Загальні поняття економічної безпеки підприємства

Тема 2. Поняття економічної безпеки підприємництва.

Сутність економічної безпеки підприємства. Система економічної безпеки підприємства та її методологічні засади.

Політика і стратегія економічної безпеки підприємства. Об'єкт та суб'єкти економічної безпеки підприємства.

Економічна безпека підприємництва в системі національної безпеки. Економічна безпека підприємництва та її вплив на соціально-економічний розвиток держави. Місце економічної безпеки підприємництва в алгоритмі забезпечення національної економічної безпеки. Завдання економічної безпеки підприємництва у системі складових національної економічної безпеки. Принципи системи економічної безпеки підприємництва у контексті зміцнення безпеки економіки.

Передумови та чинники зміцнення економічної безпеки підприємництва. Передумови та чинники впливу на економічну безпеку підприємницької діяльності. Критерії та індикатори рівня економічної безпеки підприємництва. Методичні засади аналізу рівня економічної безпеки підприємництва (на регіональному рівні)

Стратегія та механізми забезпечення економічної безпеки підприємництва. Стратегічні інтереси держави у сфері забезпечення економічної безпеки підприємництва. Моніторинг економічної безпеки підприємництва. Напрями посилення конкурентоспроможності як цільової функції економічної безпеки підприємництва. Організаційно-економічні заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Податкова політика держави як чинник впливу на економічну безпеку підприємництва. Система органів управління оподаткуванням у контексті формування економічної безпеки підприємництва. Податкова система України та її вплив на забезпечення економічної безпеки підприємництва. Удосконалення податкової політики щодо формування сприятливого підприємницького середовища. Механізм моніторингу податкової політики на мікрорівні як компонента забезпечення економічної безпеки підприємництва.

Змістовий модуль 3. Поняття економічного захисту підприємства

Тема 3. Правовий захист комерційної таємниці.

Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні. Правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном Поняття та ознаки комерційної таємниці. Об'єкти та суб'єкти права власності на комерційну таємницю. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.

Юридичне закріплення права підприємства на комерційну таємницю.

Визначення відомостей, що складають комерційну таємницю підприємства.

Допуск та доступ до комерційної таємниці.

Правове регулювання порядку збереження комерційної таємниці при укладанні господарських договорів, веденні ділових переговорів. Перевірка ділових партнерів.

Відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.

Тема 4. Економічна розвідка (економічне шпигунство).

Економічна розвідка як фактор у конкурентній боротьбі.

Організація та ефективність економічної розвідки.

Методи шпигунства (методи збирання інформації). Легальні методи збирання інформації. Напівлегальні методи збору інформації. Нелегальні методи збору інформації

Канали витікання інформації.

Дані про ділових партнерів та конкурентів.

Технічні засоби збирання інформації. Технічні засоби і збирання розвідувальних даних. Аудіо- і радіотехніка в розвідувальній роботі. Відеотехніка в розвідці. Комп'ютерна розвідка

Тема 5. Система захисту підприємства.

Загальні положення і класифікація заходів захисту.

Проблеми захисту підприємницької діяльності та організація захисту в розвинутих країнах.

Завдання забезпечення захисту підприємництва в Україні.

Служба економічної безпеки підприємства.

Способи захисту від економічного шпигунства.

Комплексна система заходів захисту підприємництва. Основні завдання щодо захисту підприємництва. Системи заходів забезпечення безпеки. Організація захисту об'єктів підприємництва. Програма захисту комерційної таємниці підприємства.

Технічні засоби захисту бізнесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість					балів (max)
			годин					
			лк.	лаб.	пр.	СРС		
Змістовий модуль 1. Загальні основи системи економічної безпеки								
1	Лекція 1	Економічна безпека: сутність, чинники, критерії.	2				3	
	Практичне заняття 1	Види економічної безпеки. Суб'єкти економічної безпеки.			2		6	
	Самостійна робота 1	Критерії забезпечення економічної безпеки. Види економічної безпеки. Суб'єкти економічної безпеки.				20	6	
1	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1				6		
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1					10	
Всього за змістовий модуль 1 – 30 год.			2		2	26	25	
Змістовий модуль 2 «Загальні поняття економічної безпеки підприємства»								
1	Лекція 2	Поняття економічної безпеки підприємства	2				3	
	Практичне заняття 2	Політика і стратегія економічної безпеки підприємства			2		6	
	Самостійна робота 2	Моніторинг економічної безпеки підприємства				14	5	
1	Практичне заняття 3	Принципи системи економічної безпеки підприємства у контексті зміцнення безпеки економіки.			2		6	
	Самостійна робота 3	Завдання економічної безпеки підприємства у системі складових національної економічної безпеки.				14	5	

2	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2				6	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 – 40 год.			2		4	34	35
Змістовий модуль 3. Поняття економічного захисту підприємства							
2	Лекція 3	Правовий захист комерційної таємниці	2				3
	Практичне заняття 4	Правове регулювання захисту комерційної таємниці. Поняття та ознаки комерційної таємниці			2		6
	Самостійна робота 4	Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.				18	6
2	Лекція 4	Економічна розвідка (економічне шпигунство)	2				3
	Практичне заняття 5	Методи шпигунства (методи збирання інформації).			2		6
	Самостійна робота 5	Система захисту підприємства				18	6
3	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 3				6	
	ПМК 3	Підсумковий контроль за змістовий модуль 3					10
Всього за змістовий модуль 3 – 50 год.			4		4	42	40
Залік							
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.			8		10	102	100

Поточний контроль – протягом кожного практичного заняття (до 2 балів).

Підсумковий контроль за змістовий модуль (дистанційне тестування) – 2 модуля (ПМК 1 - 15 балів, ПМК 2 – 15 балів).

Контроль самостійної роботи – протягом кожного заняття (СР 1 – 14 балів, СР 2 – 14 балів).

Підсумковий контроль – залік (30 балів).

5. Теми лекцій

Тема 1. Економічна безпека: сутність, чинники, критерії.

1. Зміст економічної безпеки.
2. Характерні особливості економічної безпеки.
3. Об'єкт, предмет навчальної дисципліни.

4. Основні принципи та критерії забезпечення економічної безпеки.
5. Види економічної безпеки.
6. Суб'єкти економічної безпеки.

Тема 2. Поняття економічної безпеки підприємництва.

1. Сутність економічної безпеки підприємства.
2. Система економічної безпеки підприємства та її методологічні засади.
3. Політика і стратегія економічної безпеки підприємства. Об'єкт та суб'єкти економічної безпеки підприємства.
4. Економічна безпека підприємництва в системі національної безпеки.
5. Передумови та чинники зміцнення економічної безпеки підприємництва.
6. Стратегія та механізми забезпечення економічної безпеки підприємництва.
7. Моніторинг економічної безпеки підприємництва.

Тема 3. Правовий захист комерційної таємниці.

1. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні. Правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном
2. Поняття та ознаки комерційної таємниці.
3. Юридичне закріплення права підприємства на комерційну таємницю.
4. Допуск та доступ до комерційної таємниці.
5. Правове регулювання порядку збереження комерційної таємниці при укладанні господарських договорів, веденні ділових переговорів
6. Відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.

Тема 4. Економічна розвідка (економічне шпигунство).

1. Економічна розвідка як фактор у конкурентній боротьбі.
2. Організація та ефективність економічної розвідки.
3. Методи шпигунства (методи збирання інформації).
4. Канали витікання інформації.
5. Дані про ділових партнерів та конкурентів.
6. Технічні засоби збирання інформації.

6. Теми та зміст семінарських/практичних занять

Тема 1. Види економічної безпеки. Суб'єкти економічної безпеки.

1. Розгорнуто дослідити генезис економічної безпеки.
2. Розкрити зміст економічної безпеки.
3. Дослідити характерні особливості економічної безпеки.
4. Визначити основні принципи та критерії забезпечення економічної безпеки.

5. Вивчити основні види економічної безпеки.
6. Дослідити різновиди суб'єктів економічної безпеки.

Тема 2. Політика і стратегія економічної безпеки підприємства

1. Охарактеризувати сутність економічної безпеки підприємства.
2. Вивчення системи економічної безпеки підприємства та її методологічних засад.
3. Дослідити політику і стратегії економічної безпеки підприємства. Охарактеризувати об'єкт та суб'єкти економічної безпеки підприємства.
4. Охарактеризувати економічну безпеку підприємництва в системі національної безпеки.
5. Визначити передумови та чинники зміцнення економічної безпеки підприємництва.
6. Дослідити стратегію та механізми забезпечення економічної безпеки підприємництва.
7. Провести моніторинг економічної безпеки підприємництва.

Тема 3. Принципи системи економічної безпеки підприємництва у контексті зміцнення безпеки економіки

1. Охарактеризувати проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні. Визначити правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном
2. Розглянути поняття та ознаки комерційної таємниці.
3. Дослідити юридичне закріплення права підприємства на комерційну таємницю.
4. Дослідити принципи допуску та доступу до комерційної таємниці.
5. Оцінити правове регулювання порядку збереження комерційної таємниці при укладанні господарських договорів, веденні ділових переговорів
6. Визначити відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.

Тема 4. Правове регулювання захисту комерційної таємниці. Поняття та ознаки комерційної таємниці

1. Вивчити загальні положення і класифікація заходів захисту.
2. Охарактеризувати проблеми захисту підприємницької діяльності та організації захисту в розвинутих країнах.
3. Охарактеризувати завдання забезпечення захисту підприємництва в Україні.
4. Визначити задачі служби економічної безпеки підприємства.
5. Розгорнуто дослідити способи захисту від економічного шпигунства.

6. Охарактеризувати комплексну систему заходів захисту підприємництва.
7. Дослідити технічні засоби захисту бізнесу.

Тема 5. Методи шпигунства (методи збирання інформації).

1. Вивчити принципи економічної розвідки як фактор у конкурентній боротьбі.
2. Дослідити принципи організації та ефективності економічної розвідки.
3. Вивчити сучасні методи шпигунства (методи збирання інформації).
4. Охарактеризувати канали витікання інформації.
5. Охарактеризувати способи збору даних про ділових партнерів та конкурентів.
6. Вивчити технічні засоби збирання інформації.

7. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів:

1. Підготовка до контрольних заходів – 18 год.
2. Опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 84 год., з них на виконання індивідуальних дослідницьких завдань – 68 год.
Усього 102 год.

Індивідуально-дослідницькі завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток практичних умінь підготовки публікацій, доповідей та проєктів з актуальних проблем педагогіки вищої школи.

Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час усного опитування, модульного і підсумкового (залік) контролю знань.

Перелік тем для самостійного опрацювання:

1. Критерії забезпечення економічної безпеки. Види економічної безпеки. Суб'єкти економічної безпеки.
2. Моніторинг економічної безпеки підприємництва
3. Завдання економічної безпеки підприємництва у системі складових національної економічної безпеки.
4. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.
5. Система захисту підприємства

8. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль

Підсумковий модульний контроль № 1

1. Основні принципи та критерії забезпечення економічної безпеки.

2. Види економічної безпеки.
3. Об'єкти та суб'єкти економічної безпеки.
4. Предмет державної діяльності в галузі економічної безпеки.
5. Елементи економічної безпеки держави.

Підсумковий модульний контроль № 2

6. Основні складові економічної безпеки держави.
7. Загрози економічній безпеці та її індикатори.
8. Загрози економічній безпеці держави.
9. Кількісна оцінка економічної безпеки держави.
10. Національні економічні інтереси та економічна безпека.
11. Сутність національних економічних інтересів. Структура та класифікація національних економічних інтересів.
12. Реалізація національних економічних інтересів та економічна безпека.
13. Сутність та оцінка рівня фінансової безпеки держави.
14. Проблеми бюджетної, податкової та боргової безпеки.
15. Поняття валютної безпеки. Її індикатори та загрози. Стан валютної безпеки в Україні та шляхи її підвищення.
16. Стратегія економічної безпеки.
17. Національні економічні інтереси України та їх значення при створення системи економічної безпеки держави.
18. Система забезпечення економічної безпеки країни.
19. Система економічної безпеки підприємства та її методологічні засади.
20. Політика і стратегія економічної безпеки підприємства.
21. Стратегія та механізми забезпечення економічної безпеки підприємництва.
22. Моніторинг економічної безпеки підприємництва.
23. Напрями посилення конкурентоспроможності як цільової функції економічної безпеки підприємництва.
24. Організаційно-економічні заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.
25. Податкова політика держави як чинник впливу на економічну безпеку підприємництва.

Підсумковий модульний контроль № 3

26. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні.
27. Правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном.
28. Поняття та ознаки комерційної таємниці.
29. Об'єкти та суб'єкти права власності на комерційну таємницю.

30. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.
31. Юридичне закріплення права підприємства на комерційну таємницю.
32. Визначення відомостей, що складають комерційну таємницю підприємства.
33. Допуск та доступ до комерційної таємниці.
34. Правове регулювання порядку збереження комерційної таємниці при укладанні господарських договорів, веденні ділових переговорів.
35. Перевірка ділових партнерів.
36. Відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.
37. Економічна розвідка як фактор у конкурентній боротьбі.
38. Організація та ефективність економічної розвідки.
39. Методи шпигунства (методи збирання інформації).
40. Дані про ділових партнерів та конкурентів.
41. Технічні засоби збирання інформації.
42. Загальні положення і класифікація заходів захисту.
43. Проблеми захисту підприємницької діяльності та організація захисту в розвинутих країнах.
44. Завдання забезпечення захисту підприємництва в Україні.
45. Служба економічної безпеки підприємства.
46. Способи захисту від економічного шпигунства.
47. Комплексна система заходів захисту підприємництва.
48. Програма захисту комерційної таємниці підприємства.
49. Технічні засоби захисту бізнесу.
50. Критерії забезпечення економічної безпеки. Види економічної безпеки. Суб'єкти економічної безпеки.
51. Моніторинг економічної безпеки підприємництва
52. Завдання економічної безпеки підприємництва у системі складових національної економічної безпеки.
53. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.

9. Методи навчання

Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, інтерактивна бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, розв'язання задач, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: інтерактивне обговорення тем, розв'язання практичних задач та розбір теоретичних вправ, дискусії, індивідуальна та командна форми роботи, вивчення готових кейсів.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

10. Система оцінювання навчальних досягнень

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою за видами навчальної діяльності.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	12
Участь у практичних заняттях (виступи, проблемні ситуації)	30
Самостійна робота (аналіз інформаційних джерел, підготовка повідомлень, опрацювання спеціальної літератури)	28
Тестування за змістовими модулями 1, 2 та 3	30
Залік	Сума балів за усіма видами робіт

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до практичних робіт за навчальною дисципліною «Економічна безпека діяльності підприємства» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії навчальної).

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти за навчальною дисципліною «Фінансовий менеджмент» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії).

12. Приклади тестових завдань

1. Економічна безпека підприємства – це:

- а) стан захищеності особи, суспільства, держави від зовнішніх і внутрішніх небезпек та загроз;
- б) стан захищеності життєво важливих і законних інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз у різних протиправних формах;
- в) стан та здатність економічної системи протистояти небезпеці руйнування її оргструктури і статусу, а також перешкодам у досягненні цілей розвитку;
- г) захищеність його потенціалу від негативної дії зовнішніх і внутрішніх чинників, прямих або непрямих економічних загроз, а також здатність суб'єкта до відтворення.

2. Заходи безпеки є таких видів:

- а) загальні та спеціальні;
- б) прості та складні;
- в) наукові та технічні;
- г) загально прийняті та специфічні.

3. Загроза економічній безпеці – це:

- а) дія дестабілізуючих природних факторів, що спричиняє реальні втрати для організації;
- б) порушення законів та норм, які спричиняють потенційні або реальні втрати для організації;
- в) дія дестабілізуючих природних факторів і/або суб'єктивних, пов'язаних з недобросовісною конкуренцією та порушення законів та норм, що може спричинити потенційні або реальні втрати для організації;
- г) вірна відповідь відсутня.

4. Джерелами негативних впливів на економічне безпеку підприємства можуть бути:

- а) свідомі дії окремих посадових осіб і суб'єктів господарювання;
- б) несвідомі дії окремих посадових осіб і суб'єктів господарювання;
- в) збіг об'єктивних обставин;
- г) усі відповіді вірні.

5. Системне застосування функцій, заходів, способів та принципів безпеки – це:

- а) механізм реалізації безпеки;
- б) стратегія гарантування безпеки;
- в) завдання реалізації безпеки;
- г) принцип реалізації безпеки.

6. Рівнями організаційної системи безпеки комерційного підприємства є:

- а) адміністративні, оперативні, управлінські, технічні;
- б) адміністративні, режимно-пропускні;
- в) адміністративні, оперативні, технічні, режимно-пропускні;
- г) всі відповіді вірні.

7. До зовнішніх суб'єктів безпеки підприємства належать органи:

- а) законодавчої влади;
- б) законодавчої та виконавчої влади;
- в) виконавчої влади;
- г) законодавчої, виконавчої та судової влади.

8. Політика безпеки складається з:

- а) завдань та цілей;
- б) функцій;
- в) принципів і стратегій;
- г) всі відповіді вірні.

9. Протиправне заволодіння комерційними засобами конкурента заради власних вигод – це:

- а) «шпигунство»;
- б) «бандитизм»;
- в) «крадіжка»;
- г) «злочин».

10. Проведення в спеціальних лабораторіях аналізу продукції конкурентів для визначення можливих нововведень і тасмниць технології виготовлення – це:

- а) «зворотній механізм»;
- б) «зворотній інжиніринг»;
- в) «ноу-хау»;
- г) вірна відповідь відсутня.

11. Правова інформаційна система – це:

а) відомості про чинне законодавство, що регулює й охороняє діяльність підприємницьких (комерційних) структур;

- б) відомості про стан економічної системи;
- в) відомості про способи, сили і засоби гарантування безпеки підприємницької інформації від доступу третіх осіб;
- г) вірна відповідь відсутня.

12. Одна із видів інформації, що використовується у підприємницькій діяльності, до якої відносять: інформацію про технологію і спосіб виробництва, технічні відкриття і винаходи; «ноу-хау», програмне забезпечення, тощо – це:

- а) комерційна;
- б) промислова;
- в) товарна;
- г) вірна відповідь відсутня.

13. Економічна розвідка – це:

- а) процес збору та обробки питань економічного розвитку країни;
- б) процес розповсюдження економічно-соціальних даних про суб'єкт діяльності;
- в) проведення заходів з метою збирання й вивчення розвідувальних відомостей з економічних та військово-технічних питань;
- г) проведення державою заходів економічного спостереження.

14. Загрози – це:

- а) будь-які дії, які нанесли шкоду підприємству;
- б) явище, яке викликане непрофесіоналізмом керівника;
- в) результат малокваліфікованого добору персоналу;
- г) будь-які дії, явища чи процеси, що можуть спричинити негативні наслідки для бізнесу.

15. Під конкурентною розвідкою розуміють:

- а) взаємодія з конкурентом з метою його подавлення;
- б) усунення конкурента з ринку з метою процвітання бізнесу;
- в) досконале вивчення конкурента та збір інформації про неосвоєний ринок;
- г) прогноз дій конкурента на ринку.

16. Розвідувальна діяльність – це:

- а) діяльність спеціальних органів державної влади, спрямована на захист національних інтересів України від зовнішніх загроз;
- б) діяльність органів приватної влади, спрямована на захист національних інтересів України від зовнішніх загроз;
- в) дії, які спрямовані на вивчення стратегій конкурента;
- г) розвідка зовнішнього середовища в усіх напрямках.

17. Систематизовані, документовані, або публічно оголошені відомості про суспільне, державне життя та навколишнє природне середовище – це:

- а) систематична інформація;
- б) масова інформація;
- в) інформація довідниково-енциклопедичного характеру;
- г) соціологічна інформація.

18. Джерелами правової інформації є:

- а) Конституція України та інші законодавчі і підзаконні нормативні правові акти;
- б) міжнародні договори та угоди;
- в) ненормативні правові акти;
- г) публічні виступи;
- д) всі відповіді вірні.

19. Гарантування інформаційної безпеки повними структурними одиницями відноситься до:

- а) організаційного забезпечення;
- б) інформаційного забезпечення;
- в) програмного забезпечення;
- г) всі відповіді вірні.

20. Методики, що забезпечують діяльність користувачів при виконанні своєї роботи за жорстких умов дотримання конфіденційності містяться в:

- а) організаційному забезпеченні;
- б) технічному забезпеченні;
- в) нормативно-методичному забезпеченні;
- г) лінгвістичному забезпеченні.

13. Питання до заліку.

1. Основні принципи та критерії забезпечення економічної безпеки.
2. Види економічної безпеки.
3. Об'єкти та суб'єкти економічної безпеки.
4. Предмет державної діяльності в галузі економічної безпеки.
5. Елементи економічної безпеки держави.
6. Основні складові економічної безпеки держави.
7. Загрози економічній безпеці та її індикатори.
8. Загрози економічній безпеці держави.
9. Кількісна оцінка економічної безпеки держави.
10. Національні економічні інтереси та економічна безпека.

11. Сутність національних економічних інтересів. Структура та класифікація національних економічних інтересів.
12. Реалізація національних економічних інтересів та економічна безпека.
13. Сутність та оцінка рівня фінансової безпеки держави.
14. Проблеми бюджетної, податкової та боргової безпеки.
15. Поняття валютної безпеки. Її індикатори та загрози. Стан валютної безпеки в Україні та шляхи її підвищення.
16. Стратегія економічної безпеки.
17. Національні економічні інтереси України та їх значення при створення системи економічної безпеки держави.
18. Система забезпечення економічної безпеки країни.
19. Система економічної безпеки підприємства та її методологічні засади.
20. Політика і стратегія економічної безпеки підприємства.
21. Стратегія та механізми забезпечення економічної безпеки підприємництва.
22. Моніторинг економічної безпеки підприємництва.
23. Напрями посилення конкурентоспроможності як цільової функції економічної безпеки підприємництва.
24. Організаційно-економічні заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.
25. Податкова політика держави як чинник впливу на економічну безпеку підприємництва.
26. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні.
27. Правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном.
28. Поняття та ознаки комерційної таємниці.
29. Об'єкти та суб'єкти права власності на комерційну таємницю.
30. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.
31. Юридичне закріплення права підприємства на комерційну таємницю.
32. Визначення відомостей, що складають комерційну таємницю підприємства.
33. Допуск та доступ до комерційної таємниці.
34. Правове регулювання порядку збереження комерційної таємниці при укладанні господарських договорів, веденні ділових переговорів.
35. Перевірка ділових партнерів.
36. Відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.
37. Економічна розвідка як фактор у конкурентній боротьбі.
38. Організація та ефективність економічної розвідки.
39. Методи шпигунства (методи збирання інформації).
40. Дані про ділових партнерів та конкурентів.

41. Технічні засоби збирання інформації.
42. Загальні положення і класифікація заходів захисту.
43. Проблеми захисту підприємницької діяльності та організація захисту в розвинутих країнах.
44. Завдання забезпечення захисту підприємництва в Україні.
45. Служба економічної безпеки підприємства.
46. Способи захисту від економічного шпигунства.
47. Комплексна система заходів захисту підприємництва.
48. Програма захисту комерційної таємниці підприємства.
49. Технічні засоби захисту бізнесу.
50. Критерії забезпечення економічної безпеки. Види економічної безпеки. Суб'єкти економічної безпеки.
51. Моніторинг економічної безпеки підприємництва
52. Завдання економічної безпеки підприємництва у системі складових національної економічної безпеки.
53. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.

14. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т.Г., Волошин В.І., Бойкевич О.Р., Каркавчук В.В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. Львів : 2017. 386 с.
2. Гоголя О.П. Соціальна відповідальність бізнесу / О.П. Гоголя, І.П. Кудінова. Київ : Вид-во Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2018. 79 с.
3. Економічна безпека підприємництва в системі національної безпеки / Люта О.В., Пігуль Н.Г./ Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: [колективна монографія у 2-х т.]. Дніпропетровськ : «ФОРМ Дробязко С.І.», 2018. Т. 2. 349 с.
4. Економічна безпека підприємництва в Україні : монографія / Г.В. Ситник, Г.В. Блакита, Н.М. Гуляєва та ін. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 284 с.
5. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В. Соломіна. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
6. Зачосова Н.В. Формування системи економічної безпеки фінансових установ: монографія. Черкаси: ПП Чабаненко Ю.А. Черкаси : 2017. 375 с.
7. Зубок М. І., Рубцов В.С., Яременко С.М., Гусаров В.Г., Чернов. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: навчальний посібник. Київ : 2020. 226 с.

8. Іванова Н.С. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
9. Кавун С.В. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідації інформації: навчальний посібник / С.В. Кавун, А.А. Пилипенко, Д.О. Репко. Харків : Вид. ХНЕУ, 2019. 264 с.
10. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки: підручник / О.І. Копилюк, О.М. Музичка, Ю.В. Тимчишин та ін. Львів : Вид-во Сполом, 2017. 411 с.
11. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник / Саприкіна М.А., Ляшенко О., Саєнсує М.А., Місько Г.А., Зінченко А.Г.; за наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О.С. Київ : ТОВ «Фарбований лист», 2019. 480 с.
12. Крегул Ю.І. Комерційна розвідка та внутрішня безпека на підприємстві: навчальний посібник / Ю. Крегул, М. Зубок, Р. Банк; ред. Ю.А. Крегул. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 175 с.
13. Мельник С.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів : «Растр-7», 2020. 384 с.
14. Отенко І.П. Економічна безпека підприємства: навч. посібн. / І.П. Отенко, Г.А. Іващенко, Д.К. Воронков. Харків : ХНЕУ, 2019. 251 с.
15. Подольчак Н.Ю. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навчальний посібник / Н. Подольчак, В. Карковська. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 267 с.
16. Саєнко Ю. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження. Київ : 2019. 30 с.
17. Сусіденко О.В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи, практика: монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 127 с. 29.
18. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навчальний посібник / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»; за заг. ред. д-ра. екон. наук, проф. С.М. Фролова. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2019. 333 с.
19. Хома І.Б. Формування та використання систем діагностики економічної захищеності промислового підприємства: монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 503 с.
20. Черевко О.В. Управління системою економічної безпеки суб'єктів господарювання : обліково-аналітичне забезпечення : монографія / Черевко О.В., Мігус І.П. Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А. Черкаси, 2019. 198 с.
21. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / Кол. автор.: Лазоренко О., Колишко Р., та ін. Київ : Вид-во «Енергія», 2018. 96 с.
22. Фінансова безпека будівельних підприємств: монографія / Воробйов Ю.М., Воробйова О.І., Блажевич О.Г. Сімферополь : ВД «АРІАЛ», 2020. 180 с.

23. Шпак Н.О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України: монографія / Н. Шпак, О. Пирог, М. Романишин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 287 с.

ДОПОМІЖНА

24. Безпека підприємництва : моногр. у складі міжнар. автор. кол. / [Рибальченко Л.В., Рижков Е.В., Тютченко С.М. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 180 с.

25. Власюк О.С. Актуальні проблеми фінансової безпеки України в умовах посткризової трансформації: монографія. К.: НІСД, 2019. 428 с.

26. Держава, підприємства та банки в системі антикризового управління: монографія за ред. д.е.н., проф. Т.А. Васильєвої, к.е.н., О.Б. Афанасьєвої. Суми : «Ярославна», 2018. 488 с.

27. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: [колективна монографія у 2-х т.]. Дніпропетровськ : «ФОП Дробязко С.І.», 2019. Т. 2. 349 с.

28. Економічна безпека держави / ред.: О. Власюк, А. Мокий. Львів : Априорі, 2018. 835 с.

29. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія. / За заг. ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с.

30. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серета В.В., Занора В.О., Бівець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.

31. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 120 с.

32. Організація та управління системою економічної безпеки підприємства: навчально-методичний посібник / З. Б. Живко, О.В. Черевко, Н.В. Зачосова, М.О. Живко, О.Б. Баворовська, В.О. Занора; за ред. З.Б. Живко. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 120 с.

33. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Д.І. Дема, Л.М. Дорохова, О.М. Віленчук [та ін.]. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 478 с.

34. Черевко О.В. Стратегічні пріоритети детінізації економіки України у системі економічної безпеки: макро та мікро вимір: монографія / Черевко О.В., Мігус І.П., Зачосова Н.В. Черкаси : Вид-во ПП Чабаненко Ю.А., 2019. 370 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

35. Верховна Рада України, офіційний сайт. URL: www.rada.kiev.ua.

36. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 436- IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

37. Електронний журнал «Економічна безпека». URL: <http://econbez.narod.ru/index.htm>.
38. Економічна безпека. URL: <http://econbez.narod.ru/1security/1books2/3.htm>.
39. Збірник наукових праць «Сучасні проблеми економіки і підприємництва». URL: <http://journals.kpi.ua/ua/22>.
40. Державна служба статистики України, офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua.
41. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. URL: <http://dstszi.gov.ua>.
42. Конституція України. [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
43. Міністерство фінансів України, офіційний сайт. URL: www.minfm.gov.ua.
44. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт. URL: <https://binpo.com.ua>.
45. Національний банк України, офіційний сайт. URL: www.bank.gov.ua.
46. Національний інститут стратегічних досліджень, офіційний сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
47. Рада національної безпеки і оборони України, офіційний сайт. URL: <http://www.rnbo.gov.ua>.
48. Розвідка України. URL: <http://rozvidka.livejournal.com/>.
49. Служба безпеки України. URL: <http://www.sbu.gov.ua/>.
50. Служба економічної безпеки. URL: <http://sebweb.at.ua/>.